

POSTANOWIENIE

24 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 24 października 2025 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku J.G. i B.G.

z udziałem Skarbu Państwa - Starosty B.

o stwierdzenie nabycia własności przez zasiedzenie,

na skutek skargi kasacyjnej J.G. i B.G.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze

z 13 stycznia 2025 r., II Ca 854/24,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od J.G. i B.G. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 2025 (dwa tysiące dwadzieścia pięć) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia wnioskodawcom do dnia zapłaty.

[M.O.]

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 13 stycznia 2025 r. Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w sprawie z wniosku J.G. i B.G. z udziałem Skarbu Państwa - Starosty B. o stwierdzenie nabycia własności przez zasiedzenie, na skutek apelacji wnioskodawców od postanowienia Sądu Rejonowego w Bolesławcu

z 11 lipca 2024 r., I Ns 220/23, oddalił apelację (pkt I); zasądził do wnioskodawców na rzecz uczestnika kwotę 1350 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od dnia uprawomocnienia się rozstrzygnięcia o kosztach postępowania do dnia zapłaty (pkt II).

Wnioskodawcy wnieśli skargę kasacyjną od postanowienia Sądu drugiej instancji, zaskarżając to orzeczenie w całości oraz wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i orzeczenie przez Sąd Najwyższy co do istoty sprawy w sposób wskazany w skardze kasacyjnej. Wnioskodawcy wnieśli ponadto o zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawców solidarnie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazali, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, który wnioskodawcy sformułowali w postaci następującego pytania: czy możliwe jest uznanie, że przeniesienie przez wnioskodawców prawa własności nieruchomości na rzecz innego podmiotu nie może świadczyć, iż weszli oni następnie w posiadanie tej nieruchomości w dobrej wierze, w sytuacji gdy podmiot na rzecz którego własność nieruchomości została przeniesiona został wykreślony z rejestru i przestał istnieć, a więc utracił byt prawny?

Uczestnik, reprezentowany przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, złożył odpowiedź na skargę kasacyjną wnioskodawców, w której wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie od skarżących na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a zarazem kwalifikowanym pismem procesowym o ściśle określonej przez ustawę treści. Sąd

Najwyższy, rozpoznając ten nadzwyczajny środek zaskarżenia, nie jest trzecią instancją sądową, lecz działa w interesie publicznym (postanowienie SN z 27 stycznia 2009 r., V CSK 358/08), na rzecz państwa jako dobra wspólnego (postanowienie SN z 11 lutego 2009 r., V CSK 388/08), jakkolwiek oczywiście nie oznacza to braku indywidualnego interesu skarżącego w rozpoznaniu nadzwyczajnego środka zaskarżenia, a w konsekwencji także weryfikacji tego interesu (*gravamen*). Jednak przede wszystkim skarga kasacyjna ma służyć ochronie prawidłowego wykonywania prawa oraz jego jednolitej wykładni. Interes prywatny uwzględnia zaś tylko na tyle, na ile może się on stać podłożem zaspokojenia interesu ogólnego (zob. aktualne uwagi w postanowieniu SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy przewidziana w art. 398⁹ k.p.c. instytucja tzw. przedsądu, w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej (postanowienie SN z 12 marca 2024 r., I CSK 254/23).

Na etapie przedsądu Sąd Najwyższy ocenia wyłącznie wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz jego uzasadnienie. Wniosek ten stanowi element konstrukcyjny skargi odrębny od podstaw skargi i ich uzasadnienia, które są oceniane dopiero, gdy skarga kasacyjna zostanie przyjęta do rozpoznania.

Dla spełnienia wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie SN z 17 czerwca 2021 r., IV CSK 1/21).

Jako przyczynę kasacyjną mającą uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wnioskodawcy wskazali występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego zagadnienie prawne powinno być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń, a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienie SN z 20 maja 2021 r., II CSK 132/21).

Takie zagadnienie powinno zostać sformułowane wraz z przytoczeniem argumentów prawnych, świadczących o rozbieżnych ocenach prawnych (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 r., nr 1, poz. 11; z 7 czerwca 2005 r., V CKN 3/05; z 16 marca 2007 r., III CSK 34/07). Konieczne jest też wskazanie argumentów przekonujących o istotności zagadnienia (zob. postanowienie SN z 24 lipca 2007 r., IV CSK 207/07). Ponadto, ma to być zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa (postanowienia SN: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151; z 11 lutego 2009 r., V CSK 388/08).

Sposób, w jaki skarżący kasacyjnie sformułowali i uzasadnili zagadnienie prawne, które w ich ocenie, występuje w niniejszej sprawie, nie odpowiada wymogom wynikającym z utrwalonego orzecznictwa SN.

Zagadnienie przedstawione przez uczestników sprowadza się do pytania o czysto incydentalnym i kazuistycznym charakterze, o czym świadczy to, że jest w nim mowa o konkretnym zachowaniu uczestników, którego ocena prawna miałaby zostać dokonana przez Sąd Najwyższy. Jest to zatem w istocie pytanie o trafność rozstrzygnięcia wydanego przez Sąd drugiej instancji. Sformułowane zagadnienie nie zawiera natomiast elementów, które mogłyby pozwolić na sformułowanie przez Sąd Najwyższy - w ramach rozpoznania skargi kasacyjnej - ogólnego stanowiska o uniwersalnym charakterze. Formułowanie zagadnień prawnych w formie tego rodzaju pytań nie pozwala przyjąć, że w sprawie zachodzi przyczyna kasacyjna określona w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 9 października 2023 r., I CSK 4314/22).

Ponadto w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący ograniczyli się w istocie do zreferowania stanowiska zajętego przez Sądy obu instancji. W związku z powyższym, nawet gdyby zagadnienie prawne zostało sformułowane w sposób abstrakcyjny, to, mając na uwadze wskazaną wyżej strukturę uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, i tak brak byłoby podstaw do przyjęcia skargi do merytorycznego rozstrzygnięcia. Skarżący nie przedstawili bowiem żadnych argumentów na rzecz istotności zagadnienia ani możliwych sposobów jego rozstrzygnięcia, ani również własnego stanowiska wobec sformułowanego zagadnienia.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 1¹, 99, 108 § 1 w zw. z art. 13 § 2 w zw. z art. 520 § 2 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 5 ust. 1, § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 1964).

SSN Kamil Zaradkiewicz

M.O.]

[a.ł]